

Problemy nastolatków związane z używaniem substancji psychoaktywnych

Problems related to substance use among adolescents

Krzysztof Ostaszewski

Pracownia Profilaktyki Młodzieżowej „Pro-M”, Zakład Psychologii i Promocji Zdrowia Psychicznego, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa

Abstract – Introduction. The study analysed health, social, legal and other consequences of adolescent drug and alcohol use.

Method. Youth aged 13 to 19 years who used illegal drugs (mostly cannabis) at least once in the past year participated in the study. Snowball sampling was used to recruit adolescents from 58 randomly chosen places in Poland. A self-report questionnaire was used to collect data from participants, and moreover an individual interview was conducted to assess the phase of adolescent drug use. A total of 1299 adolescents (63% male) participated, among whom 41% were diagnosed as occasional users, 33% as problematic users, and 26% as drug addicts.

Results. Cannabis, alcohol and tobacco were most frequently used by participants. Most of them used several psychoactive substances and mixed alcohol with drugs (cannabis). Adolescents who used cannabis and illegal drugs other than cannabis most often were underachievers and experienced problems in relations with parents and teachers. Alcohol use and abuse was associated with various types of aggressive behaviour (e.g. fights and quarrels). In connection with substance use, youth experienced relatively rarely accidents, injuries, legal problems and involvement in risky sexual behaviours. Phases in cannabis, other drug and alcohol use were strongly associated with problem load, occasional users displaying the lowest rates of problems and drug addicts the highest.

Key words: alcohol, illegal drugs, cannabis, youth, consequences of youth substance use

Streszczenie – Wprowadzenie. Celem badań była analiza zdrowotnych, społecznych, prawnych i innych konsekwencji związanych z używaniem przez nastolatków legalnych i nielegalnych substancji psychoaktywnych.

Metoda. Uczestnikami badań była młodzież w wieku 13–19 lat, która co najmniej raz w ostatnim roku używała narkotyków (przeważnie marihuany). Młodzież została dobrana głównie metodą „kuli śniegowej” z 58 wybranych losowo miejscowości w Polsce. Uczestnicy wypełniali ankietę oraz brali udział w wywiadzie indywidualnym, którego celem było określenie fazy używania narkotyków. W badaniach wzięto pod uwagę 1299 osób (63% to chłopcy), z czego fazę używania okazjonalnego rozpoznano u 41%, problemowego – u 33%, uzależnienia – u 26%.

Praca w całości finansowana ze środków budżetowych na naukę w 2007 roku w ramach projektu statutowego IPiN pt. „Wzory i konsekwencje używania przetworów konopi i innych narkotyków przez dorastających”.